

Retouradres: Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

De heer J.A. Leezenberg

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Contactpersoon
afdeling M&S/
register rijksmonumenten
T 033 42 17 421
F 033 42 17 799

Onze referentie
MS-2008-2599

Uw brief van

Bijlagen
besluit met bijlagen

24 MAART 2010

Datum
Betreft aanwijzing beschermd monument
Complexnummer : 530914
Gemeente : Amsterdam
Johannes Worpstraat 1 te Amsterdam, e.a.
Warnersblokken

Hierbij zend ik u (een samenvoeging van) mijn besluit(en) waarbij ik, gelet op de artikelen 3 en 4 van de Monumentenwet 1988, positief beslis op het verzoek/voorstel om het bovengenoemde complex aan te wijzen als beschermd monument. Het bovengenoemde complex zal definitief een beschermd monument zijn wanneer het wordt ingeschreven in het register zoals bedoeld in artikel 6 van de Monumentenwet 1988. Een monument wordt ingeschreven wanneer de termijn voor het indienen van bezwaar/beroep ongebruikt is verstreken of wanneer hierop onherroepelijk is beslist. Mocht door u of door andere belanghebbende(n) bezwaar worden gemaakt, dan blijven gedurende de bezwaartermijn en gedurende de behandeling van het bezwaarschrift, vanaf de datum van deze brief de artikelen 11 tot en met 31 van de Monumentenwet 1988 van toepassing.

Het doel van de wet is om monumenten van bouwkunst en archeologie te behouden. De wettelijke bepalingen zijn er op gericht dat daarbij steeds het algemeen belang tegen het particulier belang wordt afgewogen. Het is dus niet zo dat aan het beschermd monument niets meer mag worden veranderd, maar wel dat voor iedere wijziging vergunning ingevolge de Monumentenwet 1988 dient te worden gevraagd bij burgemeester en wethouders van de gemeente(n) waarin het monument is gelegen.

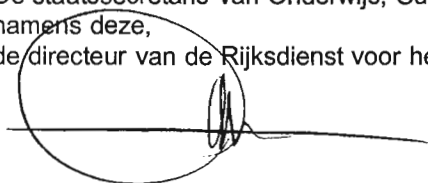
Aangezien het hier een monumentaal complex betreft en een complex-onderdeel tevens waarde ontleent aan de omstandigheid dat het tot de samenstellende onderdelen behoort, gaat in (de samenvoeging van) mijn besluit(en) de aanduiding van het complex vooraf aan de aanduiding(en) van het (de) onderdeel(e)(en).

Uitsluitend de voor u als gerechtigde van belang zijnde complex-onderdelen worden in (de samenvoeging van) mijn besluit(en) genoemd.

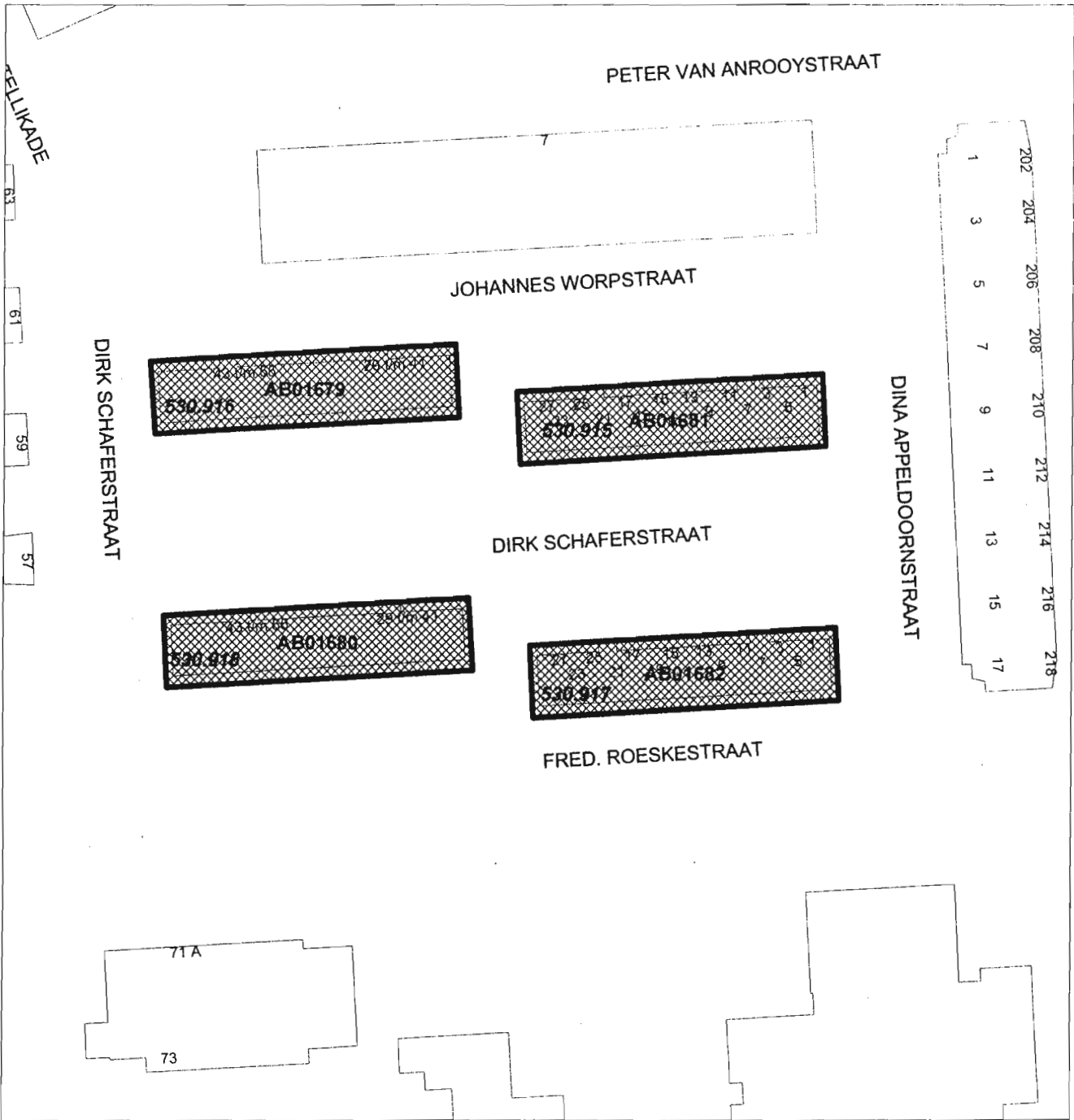
Alvorens bijgaand besluit te nemen, heb ik advies gevraagd aan de gemeente(n), aan de Raad voor cultuur en, indien van toepassing, aan gedeputeerde staten van de betrokken provincie(s).

De tekst van de Monumentenwet 1988 kunt u aantreffen op de internetsite van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (www.cultureelerfgoed.nl). Een exemplaar van de Monumentenwet 1988 is te verkrijgen bij de afdeling communicatie (doorkiesnummer 033-4217456).

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,

 drs. Cees van 't Veen

————— begrenzing rijksmonument

999999 rijksmonumentnummer

Scale 1: 1.000

————— kadastraal perceel

A 00000 perceelnummer

Printdatum: 10-3-2010

BESLUITMOTIVERING

- bijlage bij besluit op verzoek tot aanwijzing als beschermd monument als bedoeld in artikel 3, zevende lid, van de Monumentenwet 1988 -

betreffende : vier woonblokjes van A. Warners

naam : Warnersblokken
gemeente : Amsterdam
plaats : Amsterdam
straat en huisnummer : Johannes Worpstraat 1 - 55
Dirk Schaferstraat 1 - 55
nummer : 530914

=====

AANLEIDING

De aanwijzing gebeurt op voorstel van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

De aanwijzingsprocedure, bedoeld in artikel 3 van de Monumentenwet 1988, is gestart op 27 mei 2008.

AANWIJZINGSBELEID

Vanaf 1 januari 2009 geldt de Beleidsregel aanwijzing beschermde monumenten 2009, beleidsregel van de Minister van OCW van 18 december 2008, Staatscourant 5 januari 2009, nr. 169 (hierna: Beleidsregel 2009).

In artikel 10, eerste lid, van de Beleidsregel 2009 is bepaald dat de artikelen 4 tot en met 9 niet van toepassing zijn op een monument of een archeologisch monument ten aanzien waarvan voor 1 januari 2009:

- a. een verzoek als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Monumentenwet 1988, zoals dat artikellid op 31 december 2008 luidde, is ingediend,
- b. de procedure als bedoeld in artikel 3 van de Monumentenwet 1988, zoals dat artikel op 31 december 2008 luidde, is aangevangen, of
- c. door of namens de minister bij een belanghebbende dan wel door een provincie of een gemeente het gerechtvaardigde vertrouwen is gewekt dat het voornemen bestaat het monument of het archeologisch monument op grond van artikel 3 van de Monumentenwet 1988, zoals dat op 31 december 2008 luidde, aan te wijzen als beschermd monument.

In het onderhavige geval is de procedure als bedoeld in artikel 3 van de Monumentenwet 1988, zoals dat artikel op 31 december 2008 luidde, aangevangen voor 1 januari 2009.

In artikel 10, tweede lid, van de Beleidsregel 2009 is bepaald dat de Tijdelijke beleidsregel aanwijzing beschermde monumenten 2007 van overeenkomstige toepassing is op een monument of een archeologisch monument als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van de Beleidsregel 2009.

Op 1 juli 2007 is de Tijdelijke beleidsregel aanwijzing beschermde monumenten 2007, beleidsregel van de Minister van OCW van 13 juni 2007, Stcrt. 20 juni 2007, nr. 116, in werking getreden (hierna: Tijdelijke beleidsregel 2007).

In artikel 6, eerste lid, van de Tijdelijke beleidsregel 2007 is bepaald dat de artikelen 2, 3, 4 en 5 van toepassing zijn op een monument, ten aanzien waarvan na 23 juli 2004 de aanwijzingsprocedure is gestart. In het onderhavige geval is de aanwijzingsprocedure gestart na 23 juli 2004. Op het aanwijzingsverzoek is de Tijdelijke beleidsregel 2007 dan ook van toepassing.

In artikel 6, tweede lid, van de Tijdelijke beleidsregel 2007 is bepaald dat de artikelen 2, 3, 4 en 5 niet van toepassing zijn op een monument ten aanzien waarvan vóór 23 juli 2004 door of namens de minister bij belanghebbenden dan wel provincie of gemeente het gerechtvaardigde vertrouwen is gewekt dat het zal worden aangewezen. In het onderhavige geval is dit niet van toepassing.

Op grond van artikel 3 van de Tijdelijke beleidsregel 2007 vindt alleen aanwijzing als beschermd monument plaats van gebouwde objecten die zijn vervaardigd vanaf 1940, indien het monument:

- a. vanwege zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde kan worden aangemerkt als een nationaal of internationaal erkend kenmerkend monument van de Nederlandse architectuur, stedenbouw, landinrichting, bouwtechniek of ruimtegebonden kunst; en
- b. in verband met de kwaliteiten, genoemd onder a, behoort tot de ongeveer 100 meest waardevolle monumenten die zijn gebouwd in de periode 1940 tot en met 1958.

Het object is vervaardigd vanaf 1940.

Op grond van artikel 4, eerste lid, van de Tijdelijke beleidsregel 2007 past de minister bij de selectie, bedoeld in artikel 3, de volgende criteria toe:

- a. het monument is een evidente mijlpaal in de ontwikkeling van de architectuur, stedenbouw, landinrichting, bouwtechniek of ruimtegebonden kunst in Nederland, wat onder meer blijkt uit een vooraanstaande positie en duiding in de nationale en internationale vakliteratuur; of
- b. het monument is een essentieel toonbeeld van de belangrijkste cultuurhistorische of sociaalhistorische ontwikkelingen van de wederopbouwperiode in Nederland.

Ingevolge artikel 4, tweede lid, van de Tijdelijke beleidsregel 2007 houdt de minister bij de selectie bedoeld in artikel 3, rekening met de mate waarin het monument:

- a. een positief behoudsperspectief heeft, zowel technisch als functioneel; en
- b. een positieve invloed heeft op de kwaliteit van de ruimtelijke omgeving

HOREN VAN BELANGHEBBENDEN

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 3, vierde lid, van de Monumentenwet 1988, zoals dat artikellid op 31 december 2008 luidde, heeft de gemeente belanghebbenden op de hoogte gesteld van het beschermingsverzoek en hen in de gelegenheid gesteld zich te doen horen.

De volgende zienswijzen zijn kenbaar gemaakt:

Zowel de heer Capel als de heer J.G. Wisse (eigenaren) merken op dat de typering van de monumentwaarde niet juist is. Door de Rijksdienst wordt gesteld dat de blokken nog in de oorspronkelijke staat verkeren, beiden zeggen echter dat dit niet het geval is. Houten kozijnen zijn deels vervangen door kunststof en de glazen panelen door ander materiaal, waardoor een afwijking in kleur is ontstaan. Ook garagedeuren zijn vervangen.

ADVIES GEMEENTE

Het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuideramstel heeft bij besluit d.d. 22 september 2009 geadviseerd positief te beslissen inzake het verzoek tot bescherming als rijksmonument, overwegende dat

- de Commissie voor Welstand en Monumenten een positief advies heeft gegeven over de monumentwaardigheid van de Warnersblokken;
- de zienswijzen van de heren Wisse en Capel geen doorslaggevende argumenten hebben opgeleverd die tegen aanwijzing pleiten.

ADVIES PROVINCIE

Aan gedeputeerde staten is niet gevraagd te adviseren omdat het object binnen de bebouwde kom ligt.

ADVIES RAAD VOOR CULTUUR

De Raad voor Cultuur heeft bij brief d.d. 8 februari 2010 geadviseerd positief te beslissen inzake het verzoek tot bescherming als rijksmonument. Na afweging van de verstrekte gegevens heeft de Raad het volgende geconcludeerd:

Het belang van de woonblokken is vooral gelegen in de ensemblewaarde van het complex van vier identieke woonblokken, de stedenbouwkundige waarde als onderdeel van de uitbreidingsplannen Zuider Amstelkanaal I en in de architectuur met de opvallende toepassing van gekleurde platen.

De Raad acht de woonblokken van nationale betekenis en stemt daarom in met het voornemen de woonblokken aan te wijzen als beschermd monument.

WAARDERING

Het woningbouw complex is van algemeen belang

- als evidente mijlpaal in de ontwikkeling van de midden twintigste-eeuwse architectuur en stedenbouw in Nederland;
- wegens de ensemblewaarde als complex met vier identieke woonblokken;
- wegens de stedenbouwkundige waarde als onderdeel van de uitbreidingsplannen Zuider Amstelkanaal I, gesitueerd in een ruime groenaanleg;
- wegens de sociaal-culturele waarde als woningbouw complex voor de middenstandsklasse en voor die tijd, ongebruikelijke woonvormen (vrijgezellenflats);
- wegens de architectuurhistorische waarde als etagebouw die is geïnspireerd op het werk van Le Corbusier en Rietveld;
- wegens het oeuvre van A. Warners waarbij dit woningbouw complex kenmerkend is voor zijn naoorlogse omslag naar het modernisme;
- wegens de bijzondere kunsttoepassing door het gebruikmaken van gekleurde platen onder de vensters en de integratie van kunst en architectuur in het exterieur.

CONCLUSIE

Aan de overwegingen van de Monumentenwet 1988 ligt onder meer ten grondslag het meer betrekken van lagere overheden bij het behoud van monumenten. In de Memorie van Toelichting wordt het grote belang gememoreerd dat in de huidige wet wordt gehecht aan de inbreng van vooral de gemeente over de aanwijzing. Hoewel op rijksniveau over het al dan niet beschermen wordt beslist, komt aan de adviezen van de lagere overheden een invloedrijke plaats toe. Slechts op zwaarwegende gronden zal de minister van die adviezen kunnen afwijken. In dit geval bestaat daartoe geen aanleiding.

De opmerkingen van de belanghebbenden zijn verwerkt in de complexomschrijving en de objectomschrijvingen: van 1 bouwblok zijn de vensters, de gekleurde platen en de vensterindeling nog wel origineel.

Nu het een gebouwd object betreft dat is vervaardigd vanaf 1940 en er sprake is van een monument als bedoeld in artikel 3 van de Tijdelijke beleidsregel 2007, en niet is gebleken van overwegende bezwaren, wordt het object, conform artikel 3 van de Tijdelijke beleidsregel 2007, WEL aangewezen als beschermd monument.

De bijgevoegde kaart maakt deel uit van dit besluit. De daarop aangegeven contour is een weergave van de omvang van het beschermde monument.